

Tirgus apskats

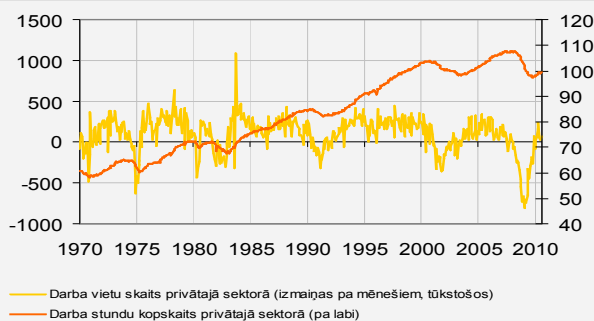
2010. gada 2. – 8. augusts

Akciju tirgus rezultāti nedēļas laikā bija praktiski nemainīgi, jo ne makroekonomikas dati, ne ieņēmumu pārskati tos neietekmēja ne pozitīvi, ne negatīvi. Piektdien akciju tirdzniecības rādītāji kļuva nedaudz negatīvāki, jo ASV darba tirgus (neskaitot lauksaimniecību un dažas citas nozares) pārskata rādītāji bija daudz vājāki par paredzētajiem. Taču, tā kā analītiķi paredzēja, ka ASV centrālā banka atbildēs ar vērtspapīru iepirkšanu, akciju tirgos notika mērena atgūšanās.

Svarīgākās ziņas pagājušajā nedēļā bija ASV darba tirgus pārskats. Līdzīgi kā pēdējie makroekonomikas dati arī darba tirgus pārskata dati negatīvi pārsteidza ar kritumu – darbavietu skaits samazinājies par 130000 (vidējā prognoze bija 65000 darbavietu liels samazinājums) mazā jauno darba vietu skaita privātajā sektorā dēļ un 143000 lielā darba vietu (darbinieki, kas pabeiguši pagaidu darbu tautas skaitīšanā) skaita samazinājuma sabiedriskajā sektorā dēļ. Tajā pašā laikā darbavietu skaits privātajā sektorā palielinājās par 71000, kas ļauj piesardzīgi paredzēt, ka darba tirgus atgūsies, jo tautas skaitīšanai noalgoto darbinieku atļaišana jau ir beigusies. Privātajā sektorā pieaudzis darba stundu skaits atbilstoši nodarbinātības līmeņa pieaugumam (1. attēls), jo uzņēmumi arvien vairāk izmanto iespēju algot nepilna laika darbiniekus, tādējādi patērētājiem ir lielāka pirktspēja. Darba tirgus atgūšanās temps neapšaubāmi izraisa vilšanos un ir lēnāks nekā bijis iepriekšējo ekonomikas atgūšanās ciklu laikā vēsturē.

Tā kā Krievijā plosās mežu ugunsgrēki, postot un apdraudot labības ražas, Krievijas valdība ceturtdien paziņoja, ka visu graudaugu eksports uz laiku tiks aizliegts, lai mazinātu bažas par iekšzemes piedāvājumu. Kaut arī iepriekš par šādu iespējamu soli tika runāts, tomēr izejvielu tirgos tas bija pārsteigums, it īpaši attiecībā uz kviešiem. Tikai ceturtdien vien Eiropā kviešu cenas pieauga par veseliem 12 procentiem. Kopš jūnija beigām kviešu cenas pieaugušas par gandrīz 80%, jo tirgotāji uztraucas par aizlieguma ietekmi uz cenām. Krievija ir ceturtais lielākais kviešu eksportētājs pasaulē, nodrošinot 13% no eksporta apjomiem pasaulē. **Grūti novērtēt zaudēto ražu apjomus Krievijā un aizlieguma ilgumu, jo prognozes par iegūstamās ražas apmēriem arvien vairāk pazemina. Lai vai kā, kviešu cenu pieaugumu un tā izraisīto ietekmi uz patēriņa cenu inflāciju, visticamāk, mīkstinās salīdzinoši augstie pasaules un ASV kviešu krājumu līmeņi (2. attēls).**

1. attēls. ASV privātajā sektorā turpina pieaugt darba vietu skaits, taču temps ir lēns

Avots: ASV Darba tirgus statistikas birojs, *Bloomberg*

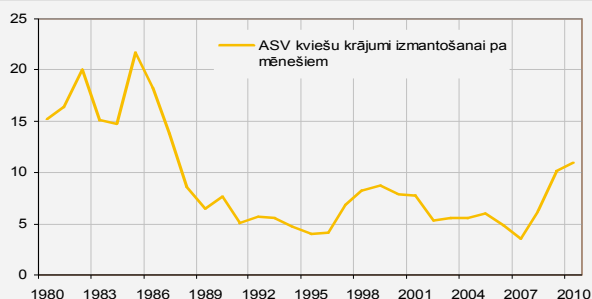
Apskata nedēļā publiskoti svarīgi centrālo banku paziņojumi, dienas kārtībā esot jautājumiem par Anglijas Bankas un Eiropas Centrālās bankas (ECB) lēmumiem par bāzes procentu likmēm. Nebija nekāds pārsteigums, ka abas minētās bankas saglabāja bāzes likmes esošajā līmenī, bet tirgus dalībnieki galveno uzmanību pievērsa ECB vadītāja Ž. K. Trišē (Jean-Claude Trichet) izteikumiem par ekonomikas pieauguma prognozēm. Ž. K. Trišē ir samērā optimistisks par eirozonas ekonomikas pieaugumu, tomēr viņš paziņojis, ka "ir pārāk agri svinēt uzvaru".

Ļoti pirms tam, kad ECB vadītājs sniedza savus komentārus par ekonomiku, Vācijā tika publiskoti statistikas dati par jaunajiem rūpnieciskajiem pasūtījumiem, un to apjoms pieaudzis par 3,2% salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi. Pieaugums gada laikā bijis veseli 24,6%. Ļoti laba ziņa ir, ka arī iekšzemes jauno pasūtījumu apjoms ir pieaudzis straujā tempā. Pēdējos mēnešos ir radušās bažas par Vācijas ekonomikas atgūšanos pretstatā pasaules ekonomikas pieauguma tempa palēninājumam. Iekšzemes patēriņa atgūšanās padarītu ekonomikas pieaugumu ilgtspējīgāku.

Šajā nedēļā, iespējams, sagaidāmas svarīgas ziņas no ASV centrālās bankas pēc tās 10. augusta sēdes - tā varētu atsākt iepirkt hipotekāriem kredītiem piesaistītas obligācijas, lai mazinātu bažas par iespējamo inflāciju un ekonomikas pieauguma tempa palēnināšanos. Pēdējā laikā ASV centrālā banka ir bijusi daudz piezemētāka attieksmē pret ekonomikas pieauguma prognozēm nekā ECB. Pagājušā nedēļā ASV centrālās bankas vadītājs B. Bernanke paziņoja, ka ekonomika turpina pieaugt mērenā tempā, taču mājokļu tirgus stāvoklis un lēnais darba tirgus atgūšanās temps ir negatīvi faktori. Tā kā iespējams, ka ASV centrālā banka uzsāks vērtspapīru iepirkšanu, valūtas maiņas tirdzniecībai jau kopš paša jūlija sākuma ir raksturīga dolāra zema vērtība, un saskaņā ar tirdzniecības datiem svērtais dolāra indekss kopš tā laika ir krities par 9%. ASV centrālās bankas mērenā politika (dodot priekšroku zemām bāzes likmēm un atvieglotai monetārai politikai) ir veicinājusi "carry-trade" darījumu apjomu. „Carry-trade” darījumu ietekmē, ja gatavība uzņemties risku saglabāsies esošajā līmenī, tuvākajā termiņā ir ļoti iespējams vājāks dolārs.

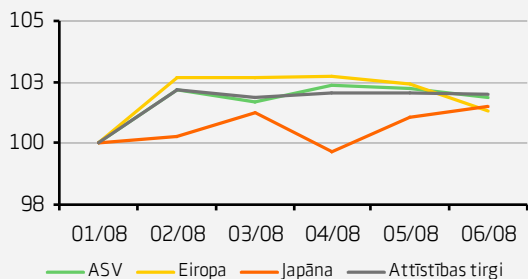
**carry-trade – darījums, kurā aizņemas naudu valūtā ar zemāku ienesīgumu, piemēram, ASV dolāru vai Japānas jenu, bet aizdod valūtā ar augstāku ienesīgumu, piemēram, Krievijas rubļos, Brazīlijas reālos vai Turcijas lirās.*

2. attēls. Lielajiem kviešu krājumiem vajadzētu pretdarboties cenu kāpumam

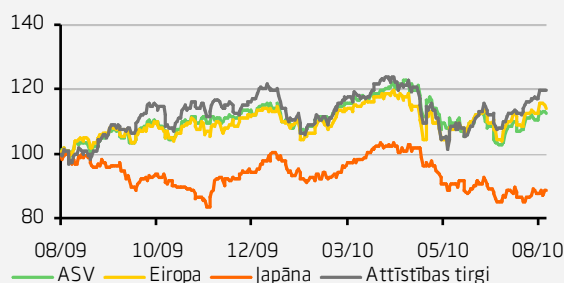

Avots: ASV Lauksaimniecības departaments, *Bloomberg*

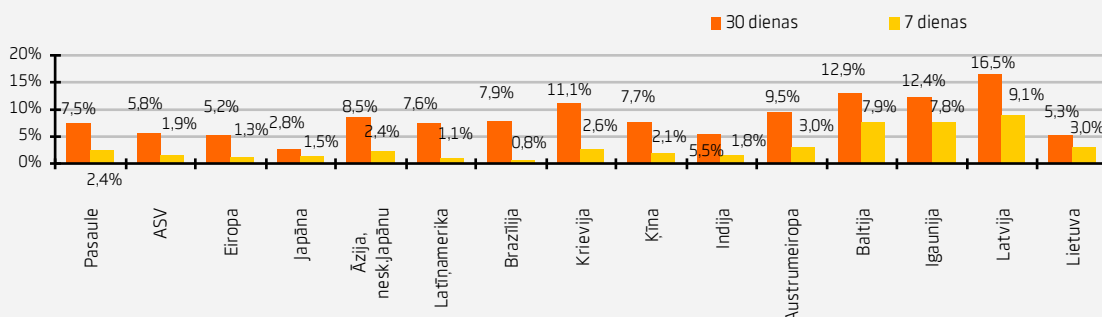
3. attēls. Akciju tirgi pagājušā nedēļā

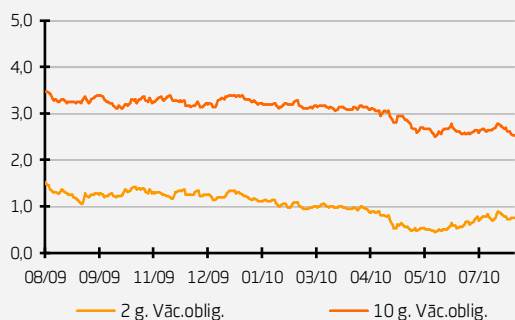
4. attēls. Akciju tirgi pagājušos 12 mēnešos

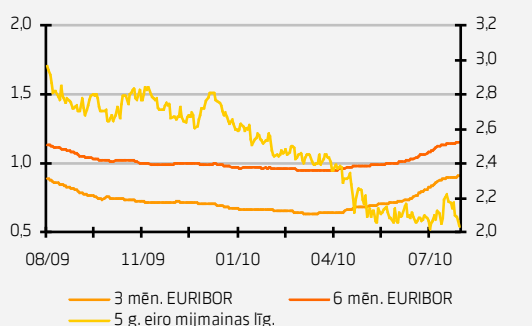
5. attēls. Akciju tirgu rezultāti¹

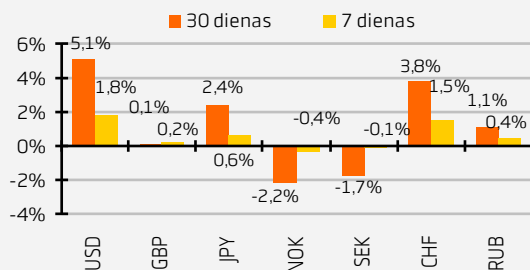
6. attēls. Vācijas valsts obligāciju ienesīgums

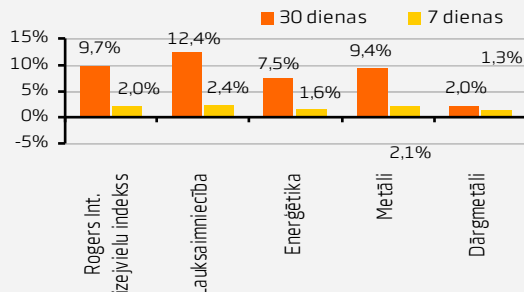
7. attēls. EURIBOR likmes pagājušos 12 mēnešos

8. attēls. EUR kurss pret noteiktām valūtām

9. attēls. Izejvielu indeksu rezultāti

Diagrammu avots: *Bloomberg* (ja nav norādīts cits)

Piezīme: visi ienesīgumi izteikti attiecīgo indeksu valūtās, ja nav norādīts citādi.

Atruna:

Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai filiāles kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteikti viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu maiņai dēļ šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai.

JĀ ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGĀS DARBĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RĪSKUS.

¹ Grafikā attēloti attiecīgā reģiona MSCI indeksa rezultāti, kas izteikti ASV dolāros, izņemot Austrumeiropas akcijas (DJ Stoxx EU Enlarged) un Baltijas valstu akcijas (OMX indeksi)